ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету інформаційних технологій

_____ Тетяна ГОВОРУЩЕНКО
Підпис Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

29 серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Управління інформаційною безпекою

Галузь знань – 12 Інформаційні технології
Спеціальність – 125 Кібербезпека та захист інформації
Рівень вищої освіти – Перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма – Кібербезпека та захист інформації
Обсяг дисципліни – 9 кредитів ЄКТС
Шифр дисципліни – ОПП.13
Мова навчання – Українська
Статус дисципліни– Обов'язкова (професійної підготовки)
Факультет – Інформаційних технологій
Кафедра – Кібербезпеки

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проєкт	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
					Аудиторні заняття					Самостійна робота, у т.ч. ІРС				
			Кредити ЄКТС	Години	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття				Залік	Іспит
Д	4	7	5	150	50	16		34		100			+	
Д	4	8	4	120	50	16	34			70				+
Разом ДФН			**9**	**270**	**100**	**32**	**34**	**34**		**170**			**1**	**1**

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Кібербезпека та захист інформації» за спеціальністю 125 «Кібербезпека та захист інформації»

Робоча програма складена _____ канд. техн. наук, доцент Віра ТІТОВА
Підпис автора(ів) Науковий ступінь, вчене звання, Ім'я, ПРІЗВИЩЕ автора(ів)

Схвалена на засіданні кафедри Кібербезпеки

Протокол від 29.08.2025 № 1. Зав. кафедри _____ Юрій КЛЬОЦ
Підпис Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою факультету інформаційних технологій

Голова вченої ради факультету _____ Тетяна ГОВОРУЩЕНКО
Підпис Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Хмельницький 2025

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Посада	Назва кафедри	Підпис	Ініціали, прізвище
Завідувач кафедри, канд. техн. наук, доц.	Кібербезпеки		Юрій КЛЬОЦ
Гарант освітньо-професійної програми, канд. техн. наук, доц.	Кібербезпеки		Віктор ЧЕШУН

3. Пояснювальна записка

Дисципліна «Управління інформаційною безпекою» є однією із дисциплін фахової підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, очної (денної) форми здобуття вищої освіти, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Кібербезпека та захист інформації» в межах спеціальності 125 «Кібербезпека та захист інформації».

***Пререквізити*:** ОПП.10 Нормативно-правове забезпечення кібербезпеки

***Постреквізити*:** ОПП.16 Виробнича практика 2.

Відповідно до освітньої програми дисципліна сприяє забезпеченню:

***компетентностей*:** ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі забезпечення інформаційної безпеки і/або кібербезпеки, що характеризуються комплексністю та неповною визначеністю умов; ЗК 1 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; ЗК 2 Знання та розуміння предметної області та розуміння професії; ЗК 4 Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми за професійним спрямуванням; ЗК 5 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації; ФК 1 Здатність застосовувати законодавчу та нормативно-правову базу, а також державні та міжнародні вимоги, практики і стандарти з метою здійснення професійної діяльності в галузі інформаційної та/або кібербезпеки; ФК 2 Здатність до використання інформаційно-комунікаційних технологій, сучасних методів і моделей інформаційної безпеки та/або кібербезпеки; ФК 4 Здатність забезпечувати неперервність бізнесу згідно встановленої політики інформаційної та/або кібербезпеки; ФК 5 Здатність забезпечувати захист інформації, що обробляється в інформаційно-телекомунікаційних (автоматизованих) системах з метою реалізації встановленої політики інформаційної та/або кібербезпеки; ФК 6 Здатність відновлювати штатне функціонування інформаційних, інформаційно-телекомунікаційних (автоматизованих) систем після реалізації загроз, здійснення кібератак, збоїв та відмов різних класів та походження; ФК 8 Здатність здійснювати процедури управління інцидентами, проводити розслідування, надавати їм оцінку; ФК 9 Здатність здійснювати професійну діяльність на основі впровадженої системи управління інформаційною та/або кібербезпекою; ФК 11 Здатність виконувати моніторинг процесів функціонування інформаційних, інформаційно-телекомунікаційних (автоматизованих) систем згідно встановленої політики інформаційної та/або кібербезпеки; ФК 12 Здатність аналізувати, виявляти та оцінювати можливі загрози, уразливості та дестабілізуючі чинники інформаційному простору та інформаційним ресурсам згідно з встановленою політикою інформаційної та/або кібербезпеки

***програмних результатів навчання*:** ПРН 2 Організовувати власну професійну діяльність, обирати оптимальні методи та способи розв'язування складних спеціалізованих задач та практичних проблем у професійній діяльності, оцінювати їхню ефективність; ПРН 4 Аналізувати, аргументувати, приймати рішення при розв'язанні складних спеціалізованих задач та практичних проблем у професійній діяльності, які характеризуються комплексністю та неповною визначеністю умов, відповідати за прийняті рішення; ПРН 6 Критично осмислювати основні теорії, принципи, методи і поняття у навчанні та професійній діяльності; ПРН 7 Діяти на основі законодавчої та нормативно-правової бази України та вимог відповідних стандартів, у тому числі міжнародних в галузі інформаційної та/або кібербезпеки; ПРН 8 Готувати пропозиції до нормативних актів щодо забезпечення інформаційної та/або кібербезпеки; ПРН 9 Впроваджувати процеси, що базуються на національних та міжнародних стандартах, виявлення, ідентифікації, аналізу та реагування на інциденти інформаційної та/або кібербезпеки; ПРН 24 Вирішувати задачі управління доступом до інформаційних ресурсів та процесів в інформаційних та інформаційно-телекомунікаційних (автоматизованих) системах на основі моделей управління доступом (мандатних, дискреційних, рольових); ПРН 29 Здійснювати оцінювання можливості реалізації потенційних загроз інформації, що обробляється в інформаційно-телекомунікаційних системах, та ефективності використання комплексів засобів захисту в умовах реалізації загроз різних класів; ПРН 30 Здійснювати оцінювання можливості несанкціонованого доступу до елементів інформаційно-телекомунікаційних систем; ПРН 32 Вирішувати задачі управління процесами відновлення штатного функціонування інформаційно-телекомунікаційних систем з використанням процедур резервування згідно встановленої політики безпеки; ПРН 33 Вирішувати задачі забезпечення безперервності бізнес процесів організації на основі теорії ризиків; ПРН 34 Приймати участь у розробці та впровадженні стратегії інформаційної безпеки та/або кібербезпеки відповідно до цілей і завдань організації; ПРН 41 Забезпечувати неперервність процесу ведення журналів реєстрації подій та інцидентів на основі автоматизованих процедур; ПРН 42 Впроваджувати процеси виявлення, ідентифікації, аналізу та реагування на інциденти інформаційної і/або кібербезпеки; ПРН 43 Застосовувати національні та міжнародні регулюючі акти в сфері інформаційної безпеки та/або кібербезпеки для розслідування інцидентів; ПРН 44 Вирішувати задачі забезпечення безперервності бізнес-процесів організації на основі теорії ризиків та встановленої системи управління інформаційною безпекою, згідно з вітчизняними та міжнародними вимогами та стандартами; ПРН 45 Застосовувати різні класи політик інформаційної безпеки та/або кібербезпеки, що базуються на ризик-орієнтованому контролі доступу до інформаційних активів; ПРН 46 Здійснювати аналіз та мінімізацію ризиків обробки інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах.

Мета дисципліни. Формування у здобувачів системних знань і практичних навичок з управління інформаційною та кібербезпекою в умовах широкого використання сучасних інформаційних технологій.

Предмет дисципліни. Організація систем управління інформаційною безпекою на основі міжнародних стандартів і практик; теорії, моделі та принципи управління доступом до інформаційних ресурсів; методи та засоби виявлення, управління та ідентифікації загроз та вразливостей; методи та засоби оцінювання та забезпечення необхідного рівня захищеності інформації, тактики, прийоми і процедури протидії кіберінцидентам.

Завдання дисципліни. Формування у майбутніх спеціалістів умінь, навичок та компетентностей для забезпечення менеджменту інформаційної безпеки у комп'ютерних та інформаційно-комунікаційних системах та реагування на кіберінциденти.

Результати навчання. Після вивчення дисципліни студент повинен: *вміти застосовувати* знання з менеджменту інформаційної безпеки на практиці, *спілкуватися* державною мовою усно і письмово, а також *використовувати* англомовну термінологію для ефективної професійної комунікації; *обирати* оптимальні методи вирішення складних задач кібербезпеки, *приймати* обґрунтовані рішення, *адаптуватися* до нових умов, *знати* законодавство України та міжнародні стандарти; *застосовувати* сучасні технології захисту інформації, *планувати* безперервність бізнес-процесів, *реагувати* на кіберінциденти, *аналізувати* загрози, *забезпечувати* відновлення систем, *керувати* кібербезпекою організації та *оцінювати* ризики в кризових ситуаціях.

4. Структура залікових кредитів дисципліни

VII семестр

Назва теми	**Кількість годин відведених на:**		
	лекції	**практичні заняття**	**СРС**
Тема 1. Процеси управління ризиками	4	12	36
Тема 2. Політики інформаційної безпеки	4	12	36
Тема 3. Основи управління інформаційною безпекою (ІБ) та системи управління ІБ (СУІБ)	8	10	28
Разом:	**16**	**34**	**100**

VIII семестр

Назва теми	**Кількість годин відведених на:**		
	лекції	**лабораторні роботи**	**СРС**
Тема 4. Моніторинг безпеки та реагування на кіберінциденти	12	28	56
Тема 5. Відновлення функціонування інформаційно-комунікаційних систем (ІКС)	4	6	14
Разом:	**16**	**34**	**70**

5. Програма навчальної дисципліни

5.1 Зміст лекційного курсу

VII семестр

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотація	Години
Тема 1. Процеси управління ризиками		**4**
1	**Ризики інформаційної безпеки** Поняття, компоненти та види інформаційного ризику. Відмінності ризиків інформаційної безпеки та кібербезпеки. Стандарти та методики, орієнтовані на управління ризиками інформаційної безпеки. Літ.: [1] с. 8-30; [3] с. 19-38; [4] с. 1-74; [6]; [7]	2
2	**Процедура оцінювання ризиків інформаційної безпеки** Початкові умови задачі оцінювання ризиків інформаційної безпеки. Інвентаризація інформаційних активів та місць їх зберігання, оцінювання можливості реалізації потенційних загроз інформації. Аналіз та оцінка ризиків інформаційної безпеки. Мінімізація інформаційних ризиків. Прийняття ризику. Зменшення ризику. Страхування (перекладання) ризику. Літ.: [6]; [7]	2
Тема 2. Політики та моделі інформаційної безпеки		**4**
3	**Політики безпеки (ПБ)** Дискреційна ПБ. Мандатна ПБ. Рольова ПБ. Монітор безпеки. Визначення та відомості, що мають міститися в ПБ. Дотримання ПБ. Літ.: [6]; [12]	2
4	**Моделі безпеки систем** Модель ADEPT-50. Модель HRU. Модель Take-Grant. Модель Белла-Лападули. Моделі цілісності. Літ.: [2] с. 114-123; [11]	2
Тема 3. Основи управління інформаційною безпекою (ІБ) та системи управління ІБ (СУІБ)		**8**
5	**Основи управління ІБ** Поняття та термінологія управління ІБ. Об'єкти та складові управління ІБ. Організація ІБ. Безпека, пов'язана з персоналом. Літ.: [8]; [9]; [10]	2
6	**Основи та поняття СУІБ** Сфера застосування СУІБ. Терміни та визначення СУІБ. Сертифікація СУІБ. Літ.: [8]; [9]; [10]	2
7	**Вимоги до СУІБ** Планування СУІБ. Експлуатація СУІБ. Оцінка результативності СУІБ. Вдосконалення СУІБ. Літ.: [8]; [9]; [10]	2
8	**Розробка СУІБ** Визначення області дії, меж і політики СУІБ. Проведення аналізу вимог до ІБ. Проведення оцінювання і планування обробки ризиків. Основні процеси розробки СУІБ. Літ.: [8]; [9]; [10]	2
	Разом за семестр:	**16**

VIII семестр

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотація	Години
Тема 4. Моніторинг безпеки та реагування на кіберінциденти		**12**
1	**Моніторинг ІБ та SIEM** Джерела інформації про події та типи подій. Види та застосування систем SIEM. Принцип роботи системи SIEM. Приклади комерційних систем SIEM. Літ.: [5] с. 4-82	2
2	**Розуміння інцидентів кібербезпеки** Визначення інциденту кібербезпеки. Порівняння різних типів інцидентів кібербезпеки. Реагування на інциденти ІБ. Цілі процесу реагування. Літ.: [13]; [14]; [15]	2
3	**Організація реагування та розслідування кіберінцидентів** Створення політики, плану та процедур реагування на інциденти. Обмін інформацією із зовнішніми сторонами. Структура групи реагування на інциденти (Моделі команд. Вибір моделі команди. Персонал реагування на інциденти. Залежності всередині організацій. Групи реагування на інциденти). Літ.: [13]; [14]; [15]	2

4	**Життєвий цикл атаки (Kill Chain)** Розвідка та збір даних (Reconnaissance). Вибір способу атаки (Weaponization). Доставка (Delivery). Експлуатація (Exploitation). Закріплення (Installation). Виконання команд (Command and Control). Досягнення мети (Actions on Objective). Літ.: [13]; [14]; [15]	2
5	**Опрацьовування інциденту** Виявлення та аналіз. Вектори атаки. Ознаки події. Джерела прекурсорів та індикатори. Пріоритезація інцидентів. Повідомлення про інцидент. Стримування. Вибір стратегії стримування. Збір та обробка доказів. Ідентифікація атакуючих хостів. Викорінення та відновлення. Події після інциденту. Використання зібраних даних про інциденти. Зберігання доказів. Літ.: [13]; [14]; [15]	2
6	**Координація та обмін інформацією** Координаційні відносини. Угоди про спільне використання та вимоги до звітності. Методи обміну інформацією (спеціальні, частково автоматизовані). Питання безпеки. Обмін детальною інформацією. Інформація про вплив на бізнес. Технічна інформація. Рекомендації. Літ.: [13]; [14]; [15]	2
Тема 5. Відновлення функціонування інформаційно-комунікаційних систем (ІКС)		**4**
7	**Організаційно-технічні заходи відновлення функціонування ІКС** Аварія як можливий стан ІКС. Завдання аварійного планування та стадії відновлювальних робіт після аварії ІКС. Журнал аудиту подій. Літ.: [1] с. 119-127; [9]; [12]	2
8	**Резервування ресурсів ІКС та резервне зберігання даних** Вимоги до систем резервного копіювання. Види резервного копіювання. Схеми ротації. Методи боротьби з втратою даних. Політики резервного копіювання даних. Літ.: [2] с. 74-92; [11]	2
	Разом за семестр:	**16**

5.2 Зміст лабораторних робіт/практичних занять

Перелік практичних занять (VII семестр)

№ п/п	Теми практичних занять	Кількість годин
Тема 1. Процеси управління ризиками		**12**
1	Ідентифікація та оцінювання інформаційних активів підприємства.	4
2	Ідентифікація загроз, вразливостей та їх джерел.	4
3	Якісний та кількісний аналіз інформаційних ризиків.	4
Тема 2. Політики та моделі інформаційної безпеки		**12**
4	Розробка дискреційної політики безпеки для корпоративної мережі підприємства.	4
5	Розробка мандатної політики безпеки для системи контролю доступу підприємства.	4
6	Розробка рольової політики безпеки для корпоративної мережі підприємства.	4
Тема 3. Основи управління інформаційною безпекою (ІБ) та системи управління ІБ (СУІБ)		**8**
7	Оцінювання політики безпеки підприємства на відповідність стандартам безпеки.	4
8	Створення моделі управління інформаційною безпекою підприємства за допомогою програмного комплексу Coras.	4
Підсумкове заняття		**2**
9	Тестування	2
	Разом за семестр:	**34**

Перелік лабораторних робіт (VIII семестр)

№ п/п	Теми лабораторних робіт	Кількість годин
Тема 4. Моніторинг безпеки та реагування на кіберінциденти		**28**
1	Встановлення та налаштування IBM QRadar SIEM.	4
2	Дослідження подій та інцидентів на підприємстві за допомогою IBM QRadar SIEM, ведення журналів реєстрації.	4
3	Організація моніторингу інформаційної безпеки на основі виявлених вразливостей.	4
4	Розробка плану та процедур реагування на інциденти.	4
5	Вибір моделі команди реагування на інциденти.	4
6	Виявлення інцидентів. Вибір стратегії стримування.	4
7	Ізоляція інфікованих машин. Викорінення та відновлення. Складання звіту.	4
Тема 5. Відновлення функціонування інформаційно-комунікаційних систем (ІКС)		**4**
8	Резервне копіювання та відновлення даних. Розробка політики відновлення даних.	4
Підсумкове заняття		**2**
9	Тестування	2
	Разом за семестр:	**34**

5.3 Зміст самостійної (у т.ч. індивідуальної) роботи

Самостійна робота студентів полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу з відповідних джерел інформації, підготовці до виконання і захисту лабораторних робіт, підготовці до практичних занять, підготовці до тестування тощо. Керівництво самостійною роботою здійснюється викладачем згідно з розкладом консультацій у позаурочний час. Крім цього, до послуг студентів сторінка навчальної дисципліни у Модульному середовищі для навчання, де розміщені Робоча програма дисципліни та необхідні документи з її навчально-методичного забезпечення.

№ тижня	Теми самостійної роботи (VII семестр)	Кількість годин
1	Опрацювання конспекту лекцій та теоретичного матеріалу лекції №1. Підготовка до практичного заняття №1.	6
2	Опрацювання конспекту лекцій та теоретичного матеріалу лекції №1. Виконання практичного завдання №1.	6
3	Опрацювання конспекту лекцій та теоретичного матеріалу лекції №2. Підготовка до практичного заняття №2.	6
4	Опрацювання конспекту лекцій та теоретичного матеріалу лекції №2. Виконання практичного завдання №2.	6
5	Опрацювання конспекту лекцій та теоретичного матеріалу лекції №3. Підготовка до практичного заняття №3.	6
6	Опрацювання конспекту лекцій та теоретичного матеріалу лекції №3. Виконання практичного завдання №3.	6
7	Опрацювання конспекту лекцій та теоретичного матеріалу лекції №4. Підготовка до практичного заняття №4.	6
8	Опрацювання конспекту лекцій та теоретичного матеріалу лекції №4. Виконання практичного завдання №4.	6
9	Опрацювання конспекту лекцій та теоретичного матеріалу лекції №5. Підготовка до практичного заняття №5.	6
10	Опрацювання конспекту лекцій та теоретичного матеріалу лекції №5. Виконання практичного завдання №5.	6
11	Опрацювання конспекту лекцій та теоретичного матеріалу лекції №6. Підготовка до практичного заняття №6.	6
12	Опрацювання конспекту лекцій та теоретичного матеріалу лекції №6. Виконання практичного завдання №6.	6
13	Опрацювання конспекту лекцій та теоретичного матеріалу лекції №7. Підготовка до практичного заняття №7.	6
14	Опрацювання конспекту лекцій та теоретичного матеріалу лекції №7. Виконання практичного завдання №7.	6
15	Опрацювання конспекту лекцій та теоретичного матеріалу лекції №8. Підготовка до практичного заняття №8.	6
16	Опрацювання конспекту лекцій та теоретичного матеріалу лекції №8. Виконання практичного завдання №8.	6
17	Підготовка до тестування за пройденим матеріалом.	4
	Разом за семестр:	100

№ тижня	Теми самостійної роботи (VIII семестр)	Кількість годин
1	Опрацювання конспекту лекцій та теоретичного матеріалу лекції №9. Підготовка до виконання лабораторної роботи №1.	4
2	Опрацювання теоретичного матеріалу лекції №9. Оформлення звіту та підготовка до захисту лабораторної роботи №1.	4
3	Опрацювання конспекту лекцій та теоретичного матеріалу лекції №10. Підготовка до виконання лабораторної роботи №2.	4
4	Опрацювання теоретичного матеріалу лекції №10. Оформлення звіту та підготовка до захисту лабораторної роботи №2.	4
5	Опрацювання конспекту лекцій та теоретичного матеріалу лекції №11. Підготовка до виконання лабораторної роботи №3.	4
6	Опрацювання теоретичного матеріалу лекції №11. Оформлення звіту та підготовка до захисту лабораторної роботи №3.	4
7	Опрацювання конспекту лекцій та теоретичного матеріалу лекції №12. Підготовка до виконання лабораторної роботи №4.	4
8	Опрацювання теоретичного матеріалу лекції №12. Оформлення звіту та підготовка до захисту лабораторної роботи №4.	4
9	Опрацювання конспекту лекцій та теоретичного матеріалу лекції №13. Підготовка до виконання лабораторної роботи №5.	4
10	Опрацювання теоретичного матеріалу лекції №13. Оформлення звіту та підготовка до захисту лабораторної роботи №5.	4
11	Опрацювання конспекту лекцій та теоретичного матеріалу лекції №14. Підготовка до виконання лабораторної роботи №6.	4
12	Опрацювання теоретичного матеріалу лекції №14. Оформлення звіту та підготовка до захисту лабораторної роботи №6.	4
13	Опрацювання конспекту лекцій та теоретичного матеріалу лекції №15. Підготовка до виконання лабораторної роботи №7.	4
14	Опрацювання теоретичного матеріалу лекції №15. Оформлення звіту та підготовка до захисту лабораторної роботи №7.	4
15	Опрацювання конспекту лекцій та теоретичного матеріалу лекції №16. Підготовка до виконання лабораторної роботи №8.	4
16	Опрацювання теоретичного матеріалу лекції №16. Оформлення звіту та підготовка до захисту лабораторної роботи №8.	4
17	Підготовка до тестування за пройденим матеріалом.	6
	Разом за семестр:	**70**

6. Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних методів. Зокрема, лекції проводяться з використанням словесних, наочних та проблемних методів з супроводом презентаційних матеріалів; лабораторні роботи – з використанням практичних, частково-пошукових та ігрових методів, із застосуванням сучасних інформаційно-комп'ютерних технологій; практичні заняття – з використанням практичних методів; самостійна робота (опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до виконання та захисту лабораторних робіт, практичних занять, тестування) – з використанням пояснювально-ілюстративних та дослідницьких методів, інформаційно-комп'ютерних технологій та технологій дистанційного навчання.

7. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час лабораторних та практичних занять. а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком освітнього процесу, в т.ч. з використанням Модульного середовища для навчання. При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- оцінювання результатів захисту лабораторних робіт;
- тестовий контроль;
- оцінювання результатів виконання практичних завдань.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати як поточного, так і підсумкового контролів, який проводиться з усього матеріалу дисципліни за білетами, попередньо розробленими і затвердженими на засіданні кафедри. Здобувач вищої освіти, який набрав з будь-якого виду навчальної роботи, суму балів нижчу за 60 відсотків від максимального балу, ***не допускається*** до семестрового контролю поки не виконає весь обсяг, передбачений Робочою програмою для цього виду роботи. Здобувач вищої освіти, який набрав позитивний середньозважений бал (60 відсотків і більше від максимального балу, встановленого для кожної структурної одиниці) з усіх видів поточного контролю і не склав іспит, вважається таким, який ***має*** академічну заборгованість. Ліквідація академічної заборгованості із семестрового контролю здійснюється у період екзаменаційної сесії або за графіком, встановленим деканатом відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ».

8. Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. За об'єктивних причин (підтверджених документально) теоретичне навчання за погодженням із лектором може відбуватись в он-лайн режимі. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до лабораторних (вивчення теоретичного матеріалу з теми, попередню підготовку протоколу роботи, активно працювати на занятті, якісно підготувати звіт (відповідно до теми роботи), захистити результати виконаної роботи, брати участь у дискусіях щодо прийнятих конструктивних рішень при виконанні здобувачами лабораторних робіт тощо) та практичних занять (вивчення теоретичного матеріалу з теми, активно працювати на занятті, розв'язувати задачі, брати участь у дискусіях щодо прийнятих рішень при виконанні здобувачами задач).

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт у встановлені терміни, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. Термін захисту лабораторної роботи вважається своєчасним, якщо здобувач захистив її на наступному після виконання роботи занятті. Пропущене лабораторне або практичне заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати в лабораторіях кафедри у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Засвоєння здобувачем теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється за результатами тестування.

Здобувач вищої освіти, виконуючи лабораторні роботи, практичні завдання, тестування з дисципліни з дисципліни, має дотримуватися політики доброчесності (заборонені списування, плагіат (в т.ч. із використанням мобільних девайсів)). У разі виявлення плагіату в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності ***не допускаються.***

У межах вивчення навчальної дисципліни здобувачам вищої освіти передбачено визнання і зарахування результатів навчання, набутих шляхом неформальної освіти, що розміщені на доступних платформах (за наявності такого переліку, доцільно вказати рекомендовані курси), які сприяють формування компетентностей і поглибленню результатів навчання, визначених робочою програмою дисципліни, або забезпечують вивчення відповідної теми та/або виду робіт з програми навчальної дисципліни (детальніше у Положенні про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ).

9. Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». Залежно від важливості окремих видів навчальної роботи, і їх ролі у формуванні компетентностей і результатів навчання, визначених освітньою програмою, розробники Робочої програми присвоюють кожному виду навчальної роботи (структурній одиниці) з дисципліни певну кількість балів. При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із встановлених Робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця навчальної роботи може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці.

Будь-які форми порушення академічної доброчесності ***не допускаються***.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти з будь-якого виду навчальної роботи (структурної одиниці) рекомендується використовувати наведені нижче узагальнені критерії:

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	**Узагальнений зміст критерія оцінювання**
Відмінно (високий)	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає логічний виклад відповіді мовою викладання (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення роботи і володіння спеціальними прикладними програмами. Здобувач не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки, демонструє практичні навички з вирішення фахових завдань. При відповіді допустив дві–три несуттєві ***похибки***.
Добре (середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання правил, закономірностей тощо. Відповідь здобувача вищої освіти будується на основі самостійного мислення. Здобувач вищої освіти у відповіді допустив дві–три ***несуттєві помилки***.
Задовільно (достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача вищої освіти будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач вищої освіти має слабкі знання структури навчальної дисципліни, допускає неточності і ***суттєві помилки*** у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно (недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачеві вищої освіти, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення навчальної дисципліни.

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання здобувачів у VII семестрі

Аудиторна робота								**Контрольні заходи**	**Семестровий контроль**
Практичні заняття (мінімум 8 контрольних точок)								Тестовий контроль:	Залік
1	2	3	4	5	6	7	8	Т 1-3	
Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)									
6-10	6-10	6-10	6-10	6-10	6-10	6-10	6-10	12-20	За рейтингом
48-80								**12-20**	**60-100***

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання здобувачів у VIII семестрі

Аудиторна робота								**Контрольні заходи**	**Семестровий контроль**	
Лабораторні роботи:								Тестовий контроль:	Іспит	Разом балів
1	2	3	4	5	6	7	8	Т 4-5		
Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)										
3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	12-20	24-40	**60-100**
24-40								**12-20**	**24-40**	

Примітки: Т – тема навчальної дисципліни;

*За набрану з будь-якого виду роботи (дисципліни) кількість балів нижче встановленого мінімуму здобувач отримує незадовільну оцінку і має її перездати у встановлений викладачем (деканом) термін. Інституційна оцінка встановлюється відповідно до таблиці «**Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС**».

Оцінювання результатів захисту лабораторної роботи

Виконана й оформлена відповідно до встановлених Методичними рекомендаціями вимог лабораторна робота комплексно оцінюється викладачем при її захисті з урахуванням таких критеріїв: самостійність та правильність виконання; якість оформлення звіту; вільне володіння здобувачем спеціальною термінологією і уміння професійно обґрунтувати прийняті конструктивні рішення.

Результат виконання і захисту здобувачем вищої освіти кожної лабораторної роботи оцінюється відповідно до таблиці Критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти та рівня досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей з присвоєнням йому відповідної суми балів.

У випадку виявлення здобувачем рівня знань, нижчого ніж 60 відсотків від максимального балу, встановленого Робочою програмою для кожної структурної одиниці, лабораторна робота йому ***не зараховується*** і для її захисту він має детальніше опрацювати матеріал з теми роботи, методику її виконання, виправити грубі помилки та повторно вийти на її захист у призначений для цього викладачем час.

Оцінювання результатів виконання практичних завдань

Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: усне опитування на знання теоретичного матеріалу з теми; вільне володіння спеціальною термінологією і уміння професійно обґрунтувати прийняті рішення при розв'язуванні завдань; самостійність та правильність виконання.

Результат виконання кожного практичного завдання оцінюється відповідно до таблиці Критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти та рівня досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей з присвоєнням йому відповідної суми балів.

Оцінювання результатів тестового контролю

Тест, передбачений робочою програмою, складається із 20 тестових завдань, кожне з яких є рівнозначним. Максимальна сума балів, яку може набрати здобувач, складає 20.

Відповідно до таблиці структурування видів робіт за тематичний контроль здобувач залежно від кількості правильних відповідей може отримати від 12 до 20 балів.

Розподіл балів в залежності від наданих правильних відповідей на тестові завдання

Кількість правильних відповідей	0-11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Відсоток правильних відповідей	0-59	60	65	70	75	80	85	90	95	100
Кількість отриманих балів	0	12	13	14	15	16	17	18	19	20

На тестування відводиться 20 хвилин. Правильні відповіді записуються у талоні відповідей. Здобувач може також пройти тестування і в он-лайн режимі у Модульному середовищі для навчання.

Семестровий залік виставляється на останньому занятті за умови якщо загальна сума балів, яку накопичив здобувач з дисципліни (іншого освітнього компонента) за результатами ***поточного*** контролю, знаходиться у межах від 60 до 100 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «***зараховано***», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом сумі балів відповідно до таблиці Співвідношення. Присутність здобувача у цьому випадку не є обов'язковою.

Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю (іспит)

Освітня програма передбачає підсумковий семестровий контроль з дисципліни у формі іспиту, завданням якого є системне й об'єктивне оцінювання підготовки здобувача з навчальної дисципліни. Складання іспиту відбувається за попередньо розробленими і затвердженими на засіданні кафедри білетами.

Таблиця – Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю здобувачів вищої освіти (40 балів для підсумкового контролю)

Види завдань	**Для кожного окремого виду завдань**		
	Мінімальний (достатній) бал (задовільно)	**Потенційні позитивні бали*** **(середній бал) (добре)**	**Максимальний (високий) бал (відмінно)**
Теоретичне питання № 1	6	8	10
Теоретичне питання № 2	6	8	10
Практичне завдання	12	16	20
Разом:	**24**		**40**

Примітка. *Позитивний бал за іспит, відмінний від мінімального (24 бали) та максимального (40 балів), знаходиться в межах 25-39 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) іспиту.

Для кожного окремого виду завдань підсумкового семестрового контролю застосовуються критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти, наведені вище (**Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти)**.

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

<table>
<tr><th rowspan="2">Оцінка ЄКТС</th><th rowspan="2">Рейтингова шкала балів</th><th colspan="2">Інституційна шкала (Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни</th></tr>
<tr><th>Залік</th><th>Іспит/диференційований залік</th></tr>
<tr><td>A</td><td>90-100</td><td rowspan="4">Зараховано</td><td>Відмінно/Excellent – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом</td></tr>
<tr><td>B</td><td>83-89</td><td rowspan="2">Добре/Good – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом</td></tr>
<tr><td>C</td><td>73-82</td></tr>
<tr><td>D</td><td>66-72</td><td rowspan="2">Задовільно/Satisfactory – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>E</td><td>60-65</td></tr>
<tr><td>FX</td><td>40-59</td><td rowspan="2">Незараховано</td><td>Незадовільно/Fail – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом</td></tr>
<tr><td>F</td><td>0-39</td><td>Незадовільно/Fail – Результати навчання відсутні</td></tr>
</table>

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС визначається в автоматизованому режимі після внесення викладачем результатів оцінювання з усіх видів робіт до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС у наведеній нижче таблиці.

Семестровий іспит виставляється, якщо загальна сума балів, яку набрав здобувач з дисципліни за результатами поточного та підсумкового контролю, знаходиться у межах від 60 до 100 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «відмінно/добре/задовільно», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній здобувачем сумі балів відповідно до таблиці Співвідношення.

10. Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Поняття та термінологія управління ІБ.
2. Об’єкти та складові управління ІБ.
3. Важливість і складність проблем управління ІБ.
4. Правила управління ІБ: організація ІБ.
5. Правила управління ІБ: безпека, пов'язана з персоналом.
6. Правила управління ІБ: управління активами.
7. Правила управління ІБ: управління доступом.
8. Правила управління ІБ: криптографія.
9. Правила управління ІБ: безпека операцій.
10. Правила управління ІБ: безпека зв'язку.
11. Правила управління ІБ: купівля, розробка та супровід інформаційних систем (ІС).
12. Правила управління ІБ: взаємовідносини з постачальниками.
13. Управління інцидентами ІБ.
14. Виявлення інцидентів ІБ.
15. Реєстрація інцидентів ІБ.
16. Реагування на інциденти ІБ.
17. Розслідування інцидентів ІБ та збір правових доказів.
18. Джерела інформації про події та типи подій.
19. Види та застосування систем SIEM.
20. Принцип роботи системи SIEM.
21. Приклади комерційних систем SIEM.
22. Створення політики, плану та процедур реагування на інциденти.
23. Структура групи реагування на інциденти.
24. Моделі команд. Вибір моделі команди.
25. Персонал реагування на інциденти. Залежності всередині організацій.
26. Життєвий цикл атаки (Kill Chain).
27. Опрацьовування інциденту.
28. Координаційні відносини. Угоди про спільне використання та вимоги до звітності.
29. Методи обміну інформацією (спеціальні, частково автоматизовані).
30. Аспекти ІБ при управлінні безперервністю бізнесу.
31. Аварія як можливий стан ІКС.
32. Завдання аварійного планування та стадії відновлювальних робіт після аварії ІКС.
33. Журнал аудиту подій.
34. Вимоги до систем резервного копіювання.
35. Види резервного копіювання.
36. Схеми ротації. Методи боротьби з втратою даних.
37. Політики резервного копіювання даних.
38. Основи та поняття СУІБ.
39. Сфера застосування СУІБ.
40. Терміни та визначення СУІБ.
41. Сертифікація СУІБ.
42. Вимоги до СУІБ.
43. Цілі і засоби СУІБ.
44. Визначення області дії, меж і політики СУІБ.
45. Проведення аналізу вимог до ІБ.
46. Основні процеси розробки СУІБ.
47. Проведення аналізу вимог до ІБ.
48. Надання послуг в сфері інформаційної безпеки.
49. Програмна підтримка роботи з політикою безпеки.
50. Програмні засоби, що інтегруються в СУІБ підприємства.
51. Аудит стану інформаційної безпеки на підприємстві.
52. Модель СУІБ підприємства.
53. Етапність аудиту інформаційної безпеки.
54. Оцінка відповідності ІС вимогам стандартів.
55. Методика аналізу захищеності інформаційних активів.
56. Передумови розвитку менеджменту в сфері інформаційної безпеки.
57. Загальна структура управлінської роботи по забезпеченню інформаційної безпеки на підприємстві.
58. Віднесення відомостей до комерційної таємниці.
59. Віднесення відомостей до державної таємниці.
60. Організація доступу до таємної інформації.
61. Захист службової інформації.
62. Адміністративний рівень управління ІБ.
63. Процедурний рівень управління ІБ.
64. Реагування на порушення режиму безпеки.
65. Планування відновлювальних робіт.
66. Права працівників на доступ до серверів і баз даних колективного використання.
67. Департамент інформаційної безпеки.
68. Планування персоналу.
50. Етапи формування трудового колективу.

11. Методичне забезпечення

Освітній процес з дисципліни «Управління інформаційною безпекою» забезпечений необхідними навчально-методичними матеріалами, що розміщені в Модульному середовищі для навчання MOODLE:

1. Курс «Управління інформаційною безпекою»: https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=6792.

12. Матеріально-технічне та програмне забезпечення

Інформаційна та комп'ютерна підтримка: ПК, ноутбук, планшет, смартфон або інший мобільний пристрій, проєктор, доступ до мережі Інтернет, робота з презентаціями.

Спеціальне та прикладне програмне забезпечення: OS Kali Linux, OS Ubuntu, OS MS Windows 10 або вище, Oracle Virtual Box, Ettercap, Wireshark, Nessus, Snort/Suricata, Nmap (Zenmap), MS Visual Studio 19 або вище, Docker, MISP Threat Sharing, CORAS Tools тощо.

13. Рекомендована література

Основна

1. Комплексна безпека інформаційних мережевих систем: навчальний посібник/ Укладачі: А.Г. Микитишин, М.М. Митник, О.С. Голотенко, В.В. Карташов. Тернопіль: ФОП Паляниця В.А., 2023. 324 с.
2. Інформаційна безпека в комп'ютерних мережах: навч. посіб./ О.А. Смірнов, Конопліцька-О.К. Слободенюк, С.А. Смірнов, К.О. Буравченко, Т.В. Смірнова, Л.І. Поліщук. Кропивницький: Видавець Лисенко В. Ф., 2020. 295 с.
3. Information Security Handbook/ Noor Zaman Jhanjhi, Khalid Hussain, Mamoona Humayun, Azween Bin Abdullah, João Manuel R.S. Tavares. CRC Press, 2022. 250 p.
4. Інформаційна безпека. Підручник/ В. В. Остроухов, М. М. Присяжнюк, О. І. Фармагей, М. М. Чеховська та ін.; під ред. В. В. Остроухова. К.:Видавництво Ліра-К, 2021. 412 с.
5. Інформаційні мережі: навчальний посібник / Ю. В. Коваль, А. Б. Ставровський. Київ, 2021. 84 с.

Додаткова

6. NIST SP 800-30. Guide for Conducting Risk Assessments. URL: https://nvlpubs.nist.gov/nistpubs/Legacy/SP/nistspecialpublication800-30r1.pdf (дата звернення: 25.08.2025).
7. ISO/IEC 27005. Інформаційні технології. Методи захисту. Управління ризиками інформаційної безпеки.
8. ISO/IEC 27000. Інформаційні технології. Методи захисту. Системи управління інформаційною безпекою. Огляд та словник термінів.
9. ISO/IEC 27001. Інформаційні технології. Методи захисту. Системи управління інформаційною безпекою.
10. ISO/IEC 27003. Інформаційні технології. Методи захисту. Системи управління інформаційною безпекою. Керівництво.
11. ISO/IEC 27002. Інформаційні технології. Методи захисту. Звід правил для управління інформаційною безпекою.
12. ISO/IEC 15408. Інформаційні технології. Кібербезпека та захист конфіденційності. Критерії оцінювання безпеки IT.
13. ISO/IEC 13335. Інформаційні технології. Настанови з керування безпекою інформаційних технологій (IT)
14. NIST SP 800-61. Computer Security Incident Handling Guide. URL: https://csrc.nist.gov/pubs/sp/800/61/r3/final (дата звернення: 25.08.2025).
15. ISO/IEC 27035. Інформаційні технології. Методи захисту. Керування інцидентами інформаційної безпеки.
16. CISA Посібник з додаткових ресурсів CRR. Том 5. Управління кіберінцидентами.
17. Kali Docs. URL: https://www.kali.org/docs/ (дата звернення: 25.08.2025).
18. Kali Tools. URL: https://www.kali.org/tools/ (дата звернення: 25.08.2025).
19. Snort. Documents. URL: https://www.snort.org/documents (дата звернення: 25.08.2025).
20. Suricata. URL: https://suricata.io (дата звернення: 25.08.2025).
21. Інструменти для аналізу шкідників. Інструменти динамічного аналізу та пісочниці. URL: https://surl.li/bunfov (дата звернення: 25.08.2025).
22. Що таке платформа MISP і як нею користуватися? URL: https://kr-labs.com.ua/blog/shcho-take-platforma-misp (дата звернення: 25.08.2025).
23. CORAS A risk modeling approach. URL: https://coras.tools/#/try-it (дата звернення: 25.08.2025).
24. Методика ідентифікації та оцінювання важливості інформаційних активів/ Віра Тітова, Юрій Кльоц, Богдан Кальчун, Анна Кувіла, Ірина Рак// Вісник Хмельницького національного університету, 2024. №5. С. 521-525
25. Розроблення політики інформаційної безпеки приватного підприємства/ В. Тітова, Ю. Кльоц, В. Волинець, Н. Петляк, М. Огородник// Measuring and computing devices in technological processes, 2024. С. 79-83
26. Порівняльний аналіз моделей атак на інформаційну безпеку/ В. Тітова, Ю. Кльоц, З. Лакоценін, О. Шлапак, В. Троц. Measuring and computing devices in technological processes. 2024. №4. С. 174–178.
27. Fuzzy inference subsystem for classifying threats to computer information/ Віра Тітова, Юрій Кльоц, Наталія Петляк, Марія Капустян. Measuring and computing devices in technological processes, 2022. №1. С. 57-61.
28. Detection of network attacks in cyber-physical systems using a rule-based logical neural network/ Titova V., Klots Y., Cheshun V., Petliak N., Salem A.-B.M. CEUR Workshop. 2024. 3736. P. 255–268
29. Research of the Neural Network Module for Detecting Anomalies in Network Traffic/ Klots Y., Titova V., Petliak N., Cheshun V., Salem A.-B.M. CEUR Workshop Proceedings, 2022. 3156. P. 378–389

14. Інформаційні ресурси

1. Модульне середовище для навчання. URL : https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=6792
2. Електронна бібліотека ХНУ. URL: http://lib.khmnu.edu.ua/
3. Інституційний репозитарій ХНУ. URL : https://library.khmnu.edu.ua/

УПРАВЛІННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЮ БЕЗПЕКОЮ

Тип дисципліни	Обов'язкова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	Сьомий, восьмий
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	9
Форми здобуття освіти, для яких викладається дисципліна	Очна (денна)

Результати навчання. Після вивчення дисципліни студент повинен: *вміти застосовувати* знання з менеджменту інформаційної безпеки на практиці, *спілкуватися* державною мовою усно і письмово, а також *використовувати* англомовну термінологію для ефективної професійної комунікації; *обирати* оптимальні методи вирішення складних задач кібербезпеки, *приймати* обґрунтовані рішення, *адаптуватися* до нових умов, *знати* законодавство України та міжнародні стандарти; *застосовувати* сучасні технології захисту інформації, *планувати* безперервність бізнес-процесів, *реагувати* на кіберінциденти, *аналізувати* загрози, *забезпечувати* відновлення систем, *керувати* кібербезпекою організації та *оцінювати* ризики в кризових ситуаціях.

Зміст навчальної дисципліни. Основи управління ІБ. Правила управління ІБ. Політики інформаційної безпеки. Системи управління інформаційною безпекою (СУІБ). Основи та поняття СУІБ. Вимоги до СУІБ. Розробка СУІБ. Моніторинг ІБ та SIEM. Розуміння інцидентів кібербезпеки. Організація реагування та розслідування кіберінцидентів. Структура групи реагування на інциденти. Життєвий цикл атаки (Kill Chain). Опрацьовування інциденту. Координація та обмін інформацією. Відновлення функціонування ІКС. Організаційно-технічні заходи відновлення функціонування ІКС. Резервування ресурсів ІКС та резервне зберігання даних.

Пререквізити: нормативно-правове забезпечення кібербезпеки.

Постреквізити: виробнича практика 2.

Запланована навчальна діяльність: Мінімальний обсяг навчальних занять в одному кредиті ЄКТС навчальної дисципліни для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за денною формою здобуття освіти становить 10 годин на 1 кредит ЄКТС.

Форми (методи) навчання: лекції (з використанням словесних, наочних та проблемних методів з супроводом презентаційних матеріалів); практичні заняття (з використанням практичних методів); лабораторні роботи (з використанням практичних, частково-пошукових та ігрових методів); самостійна робота (з використанням пояснювально-ілюстративних та дослідницьких методів).

Форми оцінювання результатів навчання: оцінювання на практичних заняттях; оцінювання результатів захисту лабораторних робіт; тестовий контроль; оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю (іспит).

Вид семестрового контролю: залік**,** іспит.

Навчальні ресурси:

1. Комплексна безпека інформаційних мережевих систем: навчальний посібник/ Укладачі: А.Г. Микитишин, М.М. Митник, О.С. Голотенко, В.В. Карташов. Тернопіль: ФОП Паляниця В.А., 2023. 324 с.
2. Інформаційна безпека в комп'ютерних мережах: навч. посіб./ О.А. Смірнов, Конопліцька-О.К. Слободенюк, С.А. Смірнов, К.О. Буравченко, Т.В. Смірнова, Л.І. Поліщук. Кропивницький: Видавець Лисенко В. Ф., 2020. 295 с.
3. Information Security Handbook/ Noor Zaman Jhanjhi, Khalid Hussain, Mamoona Humayun, Azween Bin Abdullah, João Manuel R.S. Tavares. CRC Press, 2022. 250 p.
4. Інформаційна безпека. Підручник/ В. В. Остроухов, М. М. Присяжнюк, О. І. Фармагей, М. М. Чеховська та ін.; під ред. В. В. Остроухова. К.:Видавництво Ліра-К, 2021. 412 с.
5. Інформаційні мережі: навчальний посібник / Ю. В. Коваль, А. Б. Ставровський. Київ, 2021. 84 с.
6. Модульне середовище для навчання. Доступ до ресурсу: https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=6792
7. Електронна бібліотека ХНУ. Доступ до ресурсу: http://lib.khmnu.edu.ua

Викладач: канд. техн. наук, доцент Віра Тітова.